

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

04 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:
președinte
judecători

**Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion
Craiu Nicolae
Pitic Mariana**

judecând, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de avocatul Lilian Osoian în numele inculpatului Povar Vladimir, de avocatul Radion Bordian în numele inculpaților Povar Toader și Povar Vladimir, de avocații Viorel Berliba și Ivan Ungurean în numele inculpatului Povar Toader, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2019, în cauza penală privindu-i pe

POVAR Toader Xxxxxx, născut
*la xx xxxx xxxx, originar și domiciliat în s.
Secăreni, r-nul Xxxxxx;*

POVAR Vladimir Xxxx, născut
*la xx xxxxxx xxxx, originar și domiciliat în s.
Xxxxxx, r-nul Xxxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.03.2015 – 02.09.2016;

Instanța de apel: 26.10.2016 – 21.02.2017;

08.09.2017 – 16.02.2018;

21.11.2018 – 20.12.2019;

Instanța de recurs: 08.06.2017 – 15.08.2017;

19.04.2018 – 27.09.2018;

22.05.2020 – 04.08.2020.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 02 septembrie 2016, Povar Vladimir și Povar Toader, au fost achitați de sub învinuirea comiterii infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d), 287 alin. (3) Cod penal, *din motiv că faptele incriminate nu au fost săvârșite de către aceștia.*

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut, că Povar Toader de către organul de urmărire penală *a fost pus sub învinuire pentru că*, la 23 februarie 2014, aproximativ la ora 21:30, în s. Secăreni, r-nul Hîncești, în stradă, împreună și de comun acord cu Povar Vladimir și o altă persoană în privința căruia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, acționând în mod intenționat și având drept scop provocarea leziunilor corporale, în baza relațiilor reciproc ostile, i-au aplicat lui Cezar Rotaru multiple lovituri cu pumnii, picioarele și un obiect metalic peste diferite regiuni ale corpului prin ce a cauzat celui din urmă, conform raportului de expertiză medico-legală nr.102„D” din 31 martie 2014, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

Tot ei, la 23 februarie 2014, aproximativ la ora 21:30, în s. Secăreni, r-nul Hîncești, în stradă, împreună și de comun acord, din intenții huliganice, fără motiv, încălcând grosolan ordinea publică, cu obraznicie deosebită, în prezența altor persoane, urmărind manifestarea bravurii și forței grosolane, intenționat l-au înjurat pe Rotaru Gheorghe, după ce, intenționat i-au aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii și picioarele și un obiect metalic peste diferite regiuni ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 103 „D” din 01 aprilie 2014, vătămări corporale neînsemnate.

Povar Vladimir *a fost pus sub învinuire că*, la 23 februarie 2014, aproximativ la ora 21:30, în s. Secăreni, r-nul Hîncești, în stradă, împreună și de comun acord cu Povar Vladimir și o altă persoană în privința căruia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, acționând în mod intenționat și având drept scop provocarea leziunilor corporale, în baza relațiilor reciproc ostile, i-au aplicat lui Cezar Rotaru multiple lovituri cu pumnii, picioarele și un obiect metalic peste diferite regiuni ale corpului prin ce au cauzat celui din urmă conform raportului de expertiză medico-legală nr. 102 „D” din 31 martie 2014, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

Tot ei, la 23 februarie 2014, aproximativ la ora 21:30, în s. Secăreni, r-nul Hîncești, în stradă, împreună și de comun acord, din intenții huliganice, fără motiv, încălcând grosolan ordinea publică, cu obraznicie deosebită, în prezența altor persoane, urmărind manifestarea bravurii și forței grosolane, intenționat l-au înjurat pe Rotaru Gheorghe, după ce, intenționat i-au aplicat ultimului multiple lovituri cu

pumnii și picioarele și un obiect metalic peste diferite regiuni ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 103,,D” din 01 aprilie 2014, vătămări corporale neînsemnate.

3. Temeinicia și legalitatea sentinței a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul în Procuratura r-nului Hîncești, Borș Gheorghe, care a solicitat casarea totală a acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Povar Toader și Povar Vladimir să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, la câte 10 ani închisoare fiecare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis și art. 287 alin. (3) Cod penal, la câte 3 ani închisoare fiecărui, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, a le stabili inculpaților Povar Toader și Povar Vladimir pedeapsa definitivă câte 11 ani închisoare fiecărui, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

A încasa din contul inculpaților în beneficiul părților vătămate prejudiciul cauzat prin infracțiunile comise.

În susținerea solicitărilor sale, procurorul a invocat următoarele argumente:

- partea acuzării a prezentat suficiente probe în cadrul cercetării judecătorești care au fost examinate și dovedesc integral vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunilor imputate;

- sentința a fost motivată în temeiul unor concluzii greșit formulate de instanță, fără o analiză corespunzătoare a probelor prezentate de acuzare. Astfel, pentru a ajunge la concluzia că faptele social-periculoase nu au fost săvârșite de inculpați, instanța de judecată a admis cu valoare de probatoriu doar declarațiile martorilor Rotaru Gheorghe (nepotul inculpatului Povar Vladimir), Costandachi Lilia (soția inculpatului Povar Toader), Raetchi Mihail (bunelul soției inculpatului Povar Toader), care sunt rude cu inculpații, declarații ce nu au un caracter pertinent, concludent și veridic;

- atribuirea de către instanța de judecată a unui caracter veridic declarațiilor inculpaților prin care aceștia nu și-au recunoscut vinovăția și prezența la locul infracțiunii, contravine hotărârii judecătorești din 02 februarie 2015 privind încetarea procesului contravențional pornit de agentul constatator conform art. 78 alin. (2) Cod contravențional, în privința persoanei Rotaru Cezar (dosar contravențional nr. 5r-136) și hotărârii judecătorești din 25 aprilie 2014, privind încetarea procesului contravențional pornit de agentul constatator conform art. 78 alin. (2) Cod contravențional în privința persoanei Rotaru Gheorghe (dosar

contravențional nr. 5r-55/14);

- ambele procese-verbale de constatare a contravenției au fost întocmite de către agentul constatator la cererea inculpatului Povar Vladimir, care a pretins că a fost maltratat de frații Rotaru.

3.2. Părțile vătămate Rotaru Cezar și Rotaru Gheorghe, au solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpații să fie recunoscuți culpabili de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d), 287 alin. (3) Cod penal și să le fie aplicată o pedeapsă în limitele sancțiunii acestor articole.

În motivarea cerințelor, au invocat următoarele:

- prima instanță a dat o apreciere eronată declarațiilor părților vătămate, care coroborează cu celelalte probe administrate în cadrul cercetării judecătorești, fiind confirmate în ședința judiciară prin declarațiile martorilor Stașcu Tamara și Sîrbu Vasile, care sunt indicate în sentința contestată, însă prima instanță a făcut doar trimitere la declarațiile acestor persoane, indicând pe scurt conținutul lor, fără a ține cont de faptul că acestea confirmă declarațiile părților vătămate.

- martorul Rotaru Grigore care este nepotul lui Povar Vladimir, nu a fost martor ocular al celor întâmplate, deoarece nu se afla la fața locului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017, au fost admise apelurile, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Povar Toader a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 10 ani și 6 luni închisoare, în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 4 ani închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 11 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, începând din 21 februarie 2017.

Povar Vladimir a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 11 ani închisoare și în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 4 ani 6 luni închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 12 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

4.1. Pentru a pronunța decizia, instanța de apel a constatat fapta și a menționat că, vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunilor incriminate se demonstrează prin probele administrate la cauză, iar declarațiile martorilor Raetchi Mihail,

Constandachi Lilia și Rotaru Gheorghe, depuse în primă instanță, nu constituie bază probatorie veridică, care ar conduce la concluzia certă privind nevinovăția inculpaților, deoarece se observă că acești martori sunt rude cu inculpații și, respectiv, caracterul declarațiilor făcute de către aceștia este unul subiectiv.

Totodată, instanța de apel a constatat o legătură causală directă între acțiunile inculpaților și vătămările corporale produse părților vătămăte, stabilite prin rapoartele de expertiză medico-legală, iar potrivit concluziei expertului, vătămările corporale stabilite părților vătămăte au putut surveni la timpul și în circumstanțele indicate în speță.

Instanța de apel, din actul de învinuire a exclus sintagma „fără motiv” (f.d. 210-211 vol. I), deoarece, nu poate fi admisă posibilitatea de a raporta huliganismul la infracțiunile săvârșite fără motiv, dat fiind că nu există conduită umană care să nu fie motivată. Deși motivul nu este indicat în textul legii penale ca semn obligatoriu al laturii subiective al componenței de infracțiune huliganismul, acesta decurge din însăși esența infracțiunii respective.

Soluționând chestiunea cu privire la pedeapsă, instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75, 84 Cod penal, a conchis că, realizarea scopului pedepsei penale va fi asigurat prin aplicarea pedepsei închisorii în limitele prevăzute de sancțiunea normelor penale speciale în baza cărora s-a efectuat calificarea infracțiunii reținute în sarcina inculpaților.

Totodată, instanța de apel a indicat că, acțiune civilă în procesul penal nu a fost înaintată, iar inculpații nu cad sub incidența Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, existând restricțiile prevăzute la art. 1 alin. (1) - inculpații nu au manifestat căință activă în cadrul procesului penal, iar art. 10 alin. (1) lit. d), stabilește, că nu se aplică amnistia persoanelor care au săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 151 Cod penal.

5. Avocatul Bordian Radion în numele inculpaților Povar Toader și Povar Vladimir, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) alin. (1) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel nu s-a expus în decizia pronunțată asupra argumentelor invocate de apărare la judecarea apelurilor părții acuzării, astfel fiind încălcate flagrant prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală, nefiind rezolvat obiectiv și multilateral fondul apelului.

Instanța de apel a dat o apreciere unilaterală probelor, fără a se expune asupra unui șir de argumente invocate de către partea apărării și fără a acorda acesteia posibilitatea de a prezenta probele sale.

Probele administrate de către organul de urmărire penală și susținute de

acuzatorul de stat în fața instanței de apel, nu pot constitui drept temei de stabilire fără echivoc a vinovăției lui Povar Toader și Povar Vladimir în săvârșirea infracțiunilor incriminate, deoarece în urma evaluării întregului material probatoriu administrat în cauză, instanța de apel urma să aprecieze că, în prezenta cauză nu a fost dovedită, dincolo de orice îndoială rezonabilă, împrejurarea, că faptele ce li se pun în sarcină inculpaților, au fost cu adevărat săvârșite de către aceștia.

5.1. Inculpatul Povar Toader, în temeiul pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului a invocat că, în cadrul ședinței instanței de apel a fost respinsă nemotivat cererea de audiere a martorilor apărării Raetchi Mihail și Povar (Costandachi) Lilia, deși aceștia au declarat atât la urmărirea penală, cât și în prima instanță, că la momentul săvârșirii infracțiunii incriminate Povar Toader nu se afla la locul infracțiunii.

Probele și faptele nu au fost supuse analizei și aprecierii, iar declarațiile inculpatului și ale martorilor care au confirmat că nu s-a aflat în sat pe parcursul întregii zile și nopți de 23 februarie 2013, nu au fost verificate de către instanța de apel, făcându-se o simplă remarcă că toate se apreciază critic.

5.2. Avocatul Chifiac Iurie în numele inculpatului Povar Vladimir, în temeiul pct. 6), 12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului a invocat că, învinuirea înaintată lui Povar Vladimir nu și-a găsit confirmarea pe parcursul examinării cauzei penale în prima instanță și instanța de apel, probele cercetate au fost apreciate în mod eronat de instanța de apel, instanța de apel a pus la baza deciziei de condamnare doar declarațiile părților vătămate.

La fel, a indicat că instanța de apel a refuzat neîntemeiat audierea martorilor Raetchi Mihail și Povar (Costandachi) Lilia, încălcând dreptul inculpaților la un proces echitabil.

5.3. Asupra recursurilor declarate a prezentat referință procurorul, care s-a expus pentru inadmisibilitatea acestora din motiv că, temeiurile pentru declararea recursurilor ordinare nu și-au găsit confirmare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurenți.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 august 2017, au fost admise recursurile declarate, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției sale, instanța de recurs a indicat că, instanța de apel,

pronunțând decizia de condamnare a inculpaților Povar Toader și Povar Vladimir, după ce a casat sentința prin care inculpații au fost achitați, nu a respectat prevederile legale, care stipulează modalitatea de examinare a cauzelor în instanța de apel în cazul existenței unei sentințe de achitare, punând la baza deciziei de condamnare declarațiile părților vătămate și martorilor acușării, cu respingerea neîntemeiată a demersului apărării de audiere a martorilor, fără cercetarea nemijlocită în ședința instanței de apel a declarațiilor martorilor Raetchi Mihail și Povar (Costandachi) Lilia, încălcând în așa mod dreptul inculpaților la un proces echitabil.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2018, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, prima instanță a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma prevederilor art. 95, 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al admisibilității, pertinentei, concludenței, utilității și veridicității raportate la declarațiile date de inculpați, părțile vătămate și martori, în cadrul ședinței de judecată și probele administrate, stabilind corect situația de fapt.

Instanța de apel a constatat că, în cauza dedusă judecării, probele administrate de către organul de urmărire penală și susținute de acuzatorul de stat, puse la dispoziție instanței, nu dau temei la o stabilire sigură a vinovăției lui Povar Toader și Povar Vladimir în săvârșirea infracțiunilor incriminate, or, în urma evaluării întregului material probatoriu administrat în cauză, instanța de apel a apreciat, că, în prezenta cauză nu a fost dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă, împrejurarea că faptele ce li se pun în sarcină inculpaților, au fost cu adevărat săvârșite de către aceștia.

Mai mult, instanța de apel a conchis că, evaluarea probatoriului la care s-a făcut trimitere de către organul de urmărire penală, lasă loc nesiguranței în privința autorului faptei, pornind de la următoarele constatări: principala probă a acușării o constituie declarațiile părților vătămate din fața organelor de urmărire penală, în cuprinsul cărora victimele îi indică în mod cert pe inculpați ca autori ai vătămarilor corporale și a acțiunilor huliganice manifestate inclusiv prin aplicarea unor obiecte pentru vătămarea integrității corporale, această susținere fiind o supoziție, raportată la împrejurarea că părțile vătămate bănuiesc că cei care i-au atacat, sunt inculpații prin raportare la conflictul pe care Rotaru Cezar îl are cu Povar Vladimir asupra unor terenuri de pământ aflate în vecinătatea acestora; însăși partea vătămată Rotaru Cezar a relatat că în seara conflictului era întuneric, a recunoscut inculpații după voce, ceea ce instanța de apel a apreciat ca fiind rezultatul unui proces psihic, reliefat pe marginea neînțelegerilor pe care ambii recunosc că le aveau în careva

raporturi civile.

Totodată, instanța de apel a constatat că, la caz nu există probe certe și pertinente care să dovedească prezența inculpatului Povar Toader în s. Secăreni, la data când au fost produse vătămările corporale părților vătămăte și comportamentul grosolan arătat de acuzare în formularea rechizitoriului, or, în aceste condiții apare un dubiu cu privire la persoanele care au fost la locul faptei, dacă unele au fost sau nu, dacă au mai fost și altele decât cele identificate de organul de urmărire penală.

Astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetând toate probele prezentate din partea acuzării în învinuirea adusă inculpaților Povar Toader și Povar Vladimir, de asemenea de probele prezentate de partea apărării, justificat a ajuns la convingerea că față de Povar Toader și Povar Vladimir este necesar de adoptat o sentință de achitare în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, întrucât faptele incriminate inculpaților în baza art. 151 alin. (2) lit. d), 287 alin. (3) Cod penal, nu au fost săvârșite de către aceștia.

8. Procurorul, în temeiul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de judecată a dat o apreciere incorectă probelor prezentate de acuzare și nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care în cumul dovedesc cu certitudine vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunilor incriminate, fără a se expune asupra tuturor motivelor indicate în apelul procurorului.

A opinat recurentul că, atât prima instanță cât și instanța de apel nu au luat în considerație probele acuzării, apreciindu-le eronat, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea incriminată inculpatului, fiind astfel încălcate prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, or, din probele administrate pe caz rezultă cu certitudine că nu sunt prezente careva dubii în probarea învinuirii, motivarea instanței de apel reprezintă doar niște versiuni din oficiu înaintate de către instanță în favoarea inculpaților, care nu au nici un suport probatoriu, deoarece vina lor este dovedită prin depozițiile părților vătămăte depuse în instanța de judecată.

Acuzarea a considerat că, instanța de apel, la adoptarea deciziei a repetat eroarea de drept admisă de către instanța de fond și nu a dat apreciere justă suportului probatoriu administrat, astfel încât concluzia instanței de apel este inacceptabilă, deoarece probele acuzării au fost supuse unei minuțioase cercetări în ambele instanțe, făcându-se referire la declarațiile detaliate ale participanților la

proces, iar în astfel de condiții, colegiului penal îi rămânea doar să aprecieze aceste probe, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

8.1. Avocatul Coptu Sergiu în numele părților vătămate și părțile vătămate Rotaru Cezar și Rotaru Gheorghe, în temeiul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, au contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului au invocat că, instanțele de fond în mod incorect au apreciat critic declarațiile părților vătămate, chiar dacă o asemenea mențiune nu este indicată în hotărâri, acest fapt rezultând din conținutul hotărârilor.

În viziunea recurenților declarațiile părților vătămate, care sunt consecvente și clare, coroborează cu celelalte mijloace de probă administrate în cadrul cercetării judecătorești, în special cu rapoartele de expertiză medico-legale și actele judiciare pronunțate de instanțele de judecată în cauzele contravenționale.

În opinia recurenților, nerecunoașterea vinovăției de către inculpați nu echivalează cu achitarea acestora, devreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, cercetate sau, după caz, verificate în ședința instanței de apel, dovedesc cu certitudine săvârșirea infracțiunilor respective de către inculpați. Versiunile inculpaților reprezintă poziția de apărare, ce nu corespunde adevărului, ci urmărește scopul de a evita răspunderea penală. Apărările invocate de inculpați nu au suport probatoriu.

Recurenții au conchis că, există toate elementele și datele de fapt care indică la faptul că instigator, organizator și unul din coautori ai comiterii infracțiunilor asupra părților vătămate a fost cet. Povar Vladimir, iar fiii acestuia, Povar Serghei și Povar Toader sunt coautori ai acestor infracțiuni.

În viziunea recurenților, reieșind din circumstanțele de fapt și de drept expuse mai sus, au fost încălcate prevederile art. 6 CtEDO referitor la toate garanțiile unui proces echitabil, fiind neglijate de către instanța de fond probele cheie invocate de partea acuzării în sprijinul poziției sale, privind vinovăția inculpaților, care constituie un viciu fundamental.

Recurenții au mai invocat că, instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor invocate de către aceștia în apel, și anume că, declarațiile inculpaților Povar Vladimir și Povar Toader urmau a fi apreciate critic, că cet. Raetchi Ana și Raetchi Mihail sunt rude cu soția actuală a inculpatului Povar Toader și corespunzător aceștia au declarat în favoarea inculpaților.

Totodată, instanța de apel neîntemeiat a respins motivele invocate de părțile

vătămate și procuror în apeluri, referitor la săvârșirea faptei infracționale de către inculpați și existența probelor care confirmă comiterea infracțiunii de către aceștia, invocând în acest sens numai anumite concluzii cu un caracter general, ceea ce nu este admisibil pentru o soluție întemeiată a instanței de apel.

În viziunea părților vătămate instanța de apel predispus a acceptat concluziile primei instanțe cu privire la nevinovăția inculpaților Povar Vladimir și Povar Toader, fără a da o analiză și apreciere detaliată și minuțioasă fiecărei circumstanțe de fapt și de drept constatată în cadrul acestei cauze penale, și astfel, a pus la baza deciziei sale contestate, unele din probe, care au fost obiectul cercetării judecătorești în ședința instanței de apel cu respectarea principiului nemijlocirii, oralității și contradictorialității, dar care au fost apreciate eronat în urma unei percepții eronate.

În așa mod, instanța de apel a reținut generic, că situația de fapt și de drept expusă în sentința de achitare emisă de instanța de fond în privința inculpaților Povar Vladimir și Povar Toader corespunde realității, fără a evalua în concret motivele invocate în apel și fără a analiza probele care conduc la aflarea adevărului.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 27 septembrie 2018, au fost admise recursurile declarate, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției sale, instanța de recurs a indicat că, instanța de apel, pronunțând decizia de menținere a sentinței de achitare a inculpaților Povar Toader și Povar Vladimir, a extras secvențe din declarațiile martorilor fără a le da apreciere în ansamblu. Iar declarațiilor inculpaților nu le-a dat o apreciere în raport cu probele scrise, precum plângerile depuse de părțile vătămate și rapoartele de expertiză, rezultând că instanța de apel nu a verificat minuțios și obiectiv fiecare probă separat sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludenței și veridicității, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel nu a dat răspuns la toate argumentele expuse în apelul părților vătămate privind necesitatea aprecierii critice a declarațiilor inculpaților cât și a martorilor Raetchi Ana și Raetchi Mihail, care sunt rude cu soția actuală a inculpatului Povar Toader.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2019, apelurile declarate au fost admise, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Povar Toader a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 10 ani închisoare și în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 3 ani închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul

parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 11 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din data reținerii, cu includerea perioadei aflării în arest preventiv de la 21 februarie 2017 până la 15 august 2017.

Povar Vladimir a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 10 ani închisoare și în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 3 ani închisoare.

Conform art. 84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 11 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din data reținerii, cu includerea perioadei aflării în arest preventiv de la 21 februarie 2017 până la 15 august 2017.

10.1. Pentru a pronunța decizia, instanța de apel a constatat că inculpatul Povar Toader la data de 23 februarie 2014, aproximativ la orele 21:30, în s. Secăreni, r-nul Hîncești, în stradă, împreună și de comun acord cu Povar Vladimir și Povar Serghei, acționând în mod intenționat și având drept scop provocarea leziunilor corporale, în baza relațiilor reciproc ostile, i-au aplicat lui Cezar Rotaru multiple lovituri cu pumnii, picioarele și un obiect metalic peste diferite regiuni ale corpului prin ce a cauzat celui din urmă conform raportului de expertiză medico-legală nr. 102 „D” din 31.03.2014, fractură a oaselor parietal pe stânga, cu trecere la bază cu plagă contuză saghitală cu edem în jur, edem și echimoze la partea laterală a 1/3 distale a gambei drepte, pavilionul urechii stângi, cutia toracică pe stânga, cotul mâinii stângi ce se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

Tot ei, la 23 februarie 2014, aproximativ la orele 21:30, în s. Secăreni, r-nul Hîncești, în stradă, împreună și de comun acord, din intenții huliganice, fără motiv, încălcând grosolan ordinea publică, cu obraznicie deosebită, în prezența altor persoane, urmărind manifestarea bravurii și forței grosolane, intenționat l-au înjurat pe Gheorghe Rotaru, după ce, intenționat i-au aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii și picioarele și un obiect metalic peste diferite regiuni ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 103 „D” din 01.04.2014, echimoze în regiunea lombară stângă, brațul mâinii stângi ce se califică ca vătămări corporale neînsemnate.

Inculpatul Povar Vladimir la data de 23 februarie 2014, aproximativ la orele 21:30, în s. Secăreni, r-nul Hîncești, în stradă, împreună și de comun acord cu Povar Toader și Povar Serghei, acționând în mod intenționat și având drept scop provocarea leziunilor corporale, în baza relațiilor reciproc ostile, i-au aplicat lui Cezar Rotaru multiple lovituri cu pumnii, picioarele și un obiect metalic peste diferite regiuni ale corpului prin ce a cauzat celui din urmă conform raportului de

expertiză medico-legală nr. 102 „D” din 31.03.2014, fractură a oaselor parietal pe stânga, cu trecere la bază cu plagă contuză saghitală cu edem în jur, edem și echimoze la partea laterală a 1/3 distale a gambei drepte, pavilionul urechii stângi, cutia toracică pe stânga, cotul mâinii stângi ce se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

Tot ei, la 23 februarie 2014, aproximativ la orele 21:30, în s. Secăreni, r-nul Hîncești, în stradă, împreună și de comun acord, din intenții huliganice, fără motiv, încălcând grosolan ordinea publică, cu obraznicie deosebită, în prezența altor persoane, urmărind manifestarea bravurii și forței grosolane, intenționat l-au înjurat pe Gheorghe Rotaru, după ce, intenționat i-au aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii și picioarele și un obiect metalic peste diferite regiuni ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 103 „D” din 01.04.2014, echimoze în regiunea lombară stânga, brațul mâinii stângi ce se califică ca vătămări corporale neînsemnate.

Inculpatul Povar Vladimir, atât la faza urmăririi penale, cât și în ședința de judecată nu și-a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunilor incriminate și a declarat că la data de 23.02.2014 a fost la barul din s. Ciuciuleni unde a dat niște bani că avea datorie, după care s-a întâlnit cu prietenii cu care a consumat 400 grame de rachiu, în drum spre casă s-a întâlnit cu trei oameni din sat cărora le-a încredințat să-i facă o căruță. Apoi a intrat în bar de unde a luat o sticlă de rachiu, și ulterior încă două. După ce a consumat băuturile alcoolice a adormit pe masă în bar. În timp ce dormea, acolo au venit Rotaru Cezar, Rotaru Gheorghe și Sîrbu Vasile, pe care i-a întrebat „ce băieți ne ducem acasă?”, la care aceștia au răspuns „o să vedem până acasă”. A ajuns în pragul ușii de la bar și când să calce afară, Sîrbu Vasile i-a dat cu „garafa” (sticla de plastic) în cap și el a căzut în fața mașinii lor ce se afla în ușa magazinului. În timp ce încerca să se ridice, Cezar Rotaru l-a apucat și l-a lovit din nou în cap la o distanță de 3 m. de la ușă, căzând jos, aceștia au continuat să îi aplice lovituri cu picioarele. Cum a ajuns acasă nu cunoaște. În ziua respectivă părțile vătămate au avut conflict cu Lupei Ion cu care s-au bătut, însă el nu ar fi fost în stare să îi lovească pe părțile vătămate, deoarece abia se ținea pe picioare. De unde aceștia au leziuni corporale nu știe. Poliției a spus că a fost bătut de Sîrbu Vasile, însă nu i-au fost depistate leziuni, deoarece s-a dus târziu la poliție, însă a stat internat în spitalul militar, apoi în spitalul raional Hîncești. Povar Toader nu era cu el în acea seară.

Inculpatul Povar Toader, atât la faza urmăririi penale, cât și în ședința de judecată nu și-a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunilor incriminate și a declarat că la data de 23.02.2014 s-a aflat în mun. Chișinău, pe atunci fiind student.

Despre incidentul cu tatăl său a aflat peste o săptămână când a venit acasă, student fiind nu mergea atât de des acasă. Tatăl său i-a zis că frații Rotaru l-au bătut. Ziua respectivă s-a memorat din motiv că în jurul orelor 15.00 în oraș s-a întâlnit cu Lilia Costandochi care la fel locuia cu gazdă fiind studentă, la buneii ei în or. Durlești, unde a și rămas până dimineața, așa cum au sărbătorit ziua de 23 februarie până la orele 21.00 – 22.00 și luni a plecat la universitate. Lupei Ion, fiind locuitor al s. Secăreni i-a comunicat că la 23 februarie a fost la frigărui cu Păduraru, frații Rotaru și Sîrbu V., iar în timpul picnicului și după ce au mai servit au început să se trântescă și când Lupei Ion l-a trântit pe Rotaru Cezar, a intervenit Rotaru Gheorghe cu careva replici. Lupei Ion i-a menționat că după 23.02.2014 a fost surprins și noaptea de un grup de persoane, frații Rotaru și Sîrbu Vasile intrând chiar după prima ușă în casă și a pus mâna pe cuțit, spunând că îi taie că este la el în casă, iar Cezar a spus să nu spună la poliție că deja este un conflict. Lupei Ion i-a spus că l-a lovit la acel moment și au intervenit persoanele de acolo și s-au liniștit. La anchetator nu a făcut declarații, deoarece la momentul când a fost chemat la d. Tacu, intrând în cabinet acesta i-a spus că „cunoașteți că sunteți bănuit că ați săvârșit acestea, cum să te mai întreb că se cunoaște că tu și cu fratele și tatăl ați făcut aceasta”.

Instanța de apel a reținut că deși inculpații nu au recunoscut vina în comiterea infracțiunilor incriminate, vinovăția acestora este pe deplin dovedită prin probele prezentate de către partea acuzării, printre care declarațiile părților vătămate, declarațiilor martorilor și documentele cercetate în ședința de judecată, și anume:

- declarațiile părții vătămate Rotaru Cezar care a declarat că la data de 23 februarie 2014, aproximativ la ora 19:30-20:00, s-a deplasat cu Rotaru Gheorghe și cu Sîrbu Vasile cu automobilul acestuia la magazinul din centrul satului unde au servit bere, cu ei la masă așezându-se și Povar Vladimir, care fiind în stare de ebrietate i-a adresat cuvinte urâte, după care a spus că le va spune băieților să se lămurească, iar după 20 de minute s-a apropiat de ei spunând că băieții lui îi așteaptă. Când se deplasa spre casă, de după fântână, peste vreo 25-30 metri, au ieșit Povar Sergiu, Povar Tudor și Povar Vladimir și i-au aplicat o lovitură în cap cu un obiect dur, el a întrebat din ce cauză, la care aceștia au afirmat că el știe pentru ce. În urma loviturilor el a căzut jos, iar aceștia i-au aplicat lovituri și pe corp strigând și înjurând „Băteți-l că de nu, se va scula și ne va bate el”. A fost lovit în cap cu un obiect dur, metalic. Când a fost lovit se auzeau sunete de lanțuri, fiind bătut aproximativ 10 minute. Este sigur că inculpații l-au lovit. Rotaru Gheorghe fiind la câțiva metri a auzit conflictul, și când s-a apropiat, a fost bătut și el de inculpați, însă a reușit să se ridice să solicite ajutor de la bar. Vânzătoarea de la magazin, Stașcu

Tamara l-a găsit jos cu mâna în cap, l-au ridicat, l-au dus la fântână, l-au spălat, au anunțat părinții și s-au deplasat spre casă, iar a doua zi au mers la spital în or. Hîncești, unde a stat 2 zile internat, ulterior la urgențe în Chișinău s-a aflat 12 zile. În acea zi nu a mai avut cu nimeni conflicte. Până la incident nu a avut lovituri la cap. Cu Lupei Ion s-a văzut în acea zi și nu a avut nici un conflict, au făcut frigărui împreună;

-declarațiile părții vătămate Rotaru Gheorghe care a declarat că la data de 23.02.2014 s-a deplasat împreună cu Sîrbu Vasile și Rotaru Cezar cu automobilul lui Sîrbu Vasile la magazin. A procurat bere, a ieșit afară și s-a așezat la masă unde era Sîrbu Vasile, Rotaru Cezar și Povar Vladimir. Au servit câte două pahare de bere, iar Povar Vladimir a adus în discuție tema lotului de pământ, folosind cuvinte urâte, iar Rotaru Cezar a răspuns la fel, la ce Povar Vladimir i-a spus că îl cheamă pe Povar Toader și Sergiu pentru a se clarifica cu Cezar. Peste 20-30 minute, acesta s-a întors pe un alt drum și a spus că a venit cu băieții pentru a se clarifica, ca să-l bată. Sîrbu Vasile s-a urcat în mașină și a plecat spre casă, el a plecat spre casa de cultură, iar Rotaru Cezar spre casă. La aproximativ 40 m. a auzit strigăte, înjurături și sunete de lanț. Când s-a apropiat Povar Vladimir a rămas lângă Rotaru Cezar, iar pe el l-au lovit Sergiu și Toader. A reușit să fugă spre magazin și vânzătoarea a mers cu el, găsindu-l pe Rotaru Cezar plin de sânge pe mâini ținându-se de cap și l-au dus la fântână să se spele, după care au plecat acasă și peste puțin timp Rotaru Cezar a plecat la spital în or. Hîncești, iar el a doua zi simțindu-se rău a chemat serviciul medical de urgență și a mers la spital. A urmat tratament medicamentos timp de 2 săptămâni. Pe inculpați i-a recunoscut după față, a reușit să-i vadă, deoarece fugea după ei. Lui i-au fost aplicate aproximativ 5 lovituri, dintre care 2 au fost mai pronunțate la spate și umăr. A fost lovit cu „nauceacuri” la umăr și spate. Motivul pentru care a fost lovit nu îl cunoaște. Conflictul a durat 1-2 minute, l-au lovit și a reușit să fugă. A fost lovit de Povar Toader și Sergiu. Povar Vladimir la el nu a strigat, a strigat la Rotaru Cezar. Careva conflicte cu Lupei Ion nu a avut. Nu cunoaște așa persoană. Nu a putut să spună vânzătoarei cine i-a bătut și nici nu au dorit să spună. În momentul altercației în apropiere nu era nimeni, dar în partea de la vale l-a observat pe Blanaru Petru care era cam la 30 metri mai la vale de altercația care avea loc. Pe Blanaru Petru l-a văzut după ce l-a găsit pe Rotaru Cezar, dar înainte de conflict nu l-a văzut, după aceasta l-a observat. Pe data de 23 februarie 2014 a fost la pădure cu Lupei Ion, unde mai era și Știrbu Vasile. Rotaru Cezar nu a fost la pădure. El cu Lupei Ion nu s-a trântit, nu ține minte cine s-a trântit la pădure. În acea seară a consumat alcool, însă nu era în stare de ebrietate avansată;

-declarațiile martorului Stașcu Tamara care a declarat că cu părțile vătămate

este rudă. Aceștia îi sunt nepoți, iar la data de 23.02.2014 lucra ca vânzătoare la barul din s. Secăreni, r-nul Hîncești ce aparține lui Inga Sîrbu. După orele 19:00, în bar a intrat Stașcu Vasile, Petrov Mihail și Povar Vladimir, s-au așezat la o masă și au cerut o sticlă de rachiu, au început a discuta într-o stare calmă, liniștită. Au luat 3 sticle de rachiu de 240 grame. Între timp, când aceștia au dorit să iasă din bar, a intrat Rotaru Gheorghe care a luat o sticlă de bere și au ieșit toți afară. Înainte de ora 20:00 a deschis ușa pentru a vedea dacă mai este cineva în fața barului, când a deschis ușa, l-a văzut pe Rotaru Gheorghe că fugea din direcția fântânii și a chemat-o să vadă ce e cu Rotaru Cezar pe care l-au găsit în drum, stând pe șezute și plin de sânge și pe mâini și pe cap și l-au dus să se spele la fântână. Pe rudele lui Povar în acea seară nu le-a văzut, a auzit pași alergând, dar nu a văzut nimic. A auzit că Rotaru Cezar discuta cu Gheorghe că a fost bătut de Povar Vladimir, însă ea personal nu a văzut cine l-a bătut. Pe Povar Toader în acea zi nu l-a văzut. Cunoaște din cuvintele lui Margine Violeta că în seara de 23 februarie 2014, a plecat la Blanaru Maria, ea a văzut pe Vladimir Povar, Serghei Povar și Povar Toader că veneau din centru și aveau ceva în mână.

- declarațiile martorului Sîrbu Vasile care a declarat că în seara de 23 februarie 2014 era la bar cu Rotaru Gheorghe și Cezar, stăteau la masă și servea bere. Povar Vladimir a ieșit din bar, s-a așezat cu ei la masă, a servit bere, după care s-a iscat o ceartă cu Rotaru Cezar. Povar Vladimir s-a îndepărtat cu Cezar Rotaru și discutau mai aprins și au discutat cam 10-15 minute, după aceasta unde a plecat Povar Vladimir nu cunoaște, dar Cezar s-a întors la masă și a zis că Vladimir a plecat acasă după băieți. Rotaru Cezar și Rotaru Gheorghe au rămas la masă, iar el a plecat acasă. A doua zi a auzit că au fost bătuți frații Rotaru de către feciorii lui Povar. Când a discutat cu Rotaru Cezar, acesta i-a zis că a fost bătut de Povar Vladimir și cei doi feciori ai săi, aceiași versiune auzind-o și de la Rotaru Gheorghe. În ziua respectivă pe Povar Toader nu l-a văzut;

- declarațiile martorului Rotaru Grigore, care a declarat că, la data de 23.02.2014 era în ograda barului, unde a avut loc bătaia între Povar Vladimir și Rotaru Cezar și Gheorghe. Sticla era la Rotaru Cezar, se certau din cauza terenului de pământ. Rotaru Cezar a văzut cum l-a lovit pe Rotaru Gheorghe cu sticla de bere în regiunea capului. De la lovitura dată a căzut jos Povar Vladimir și ei l-au lovit întruna și pe urmă l-au lăsat în pace. După care Povar Vladimir se ruga să-l ducă acasă. Loviturile au durat câteva minute, după care Povar Vladimir s-a ridicat de jos și le-a zis lui Rotaru Cezar și Gheorghe să-l ducă acasă și au început să-l lovească din nou. Povar Vladimir era servit. Pe Povar Toader nu l-a văzut în acea seară. Nu a văzut momentul în care să plece Povar Vladimir și să se întoarcă înapoi. Nu a văzut

ca Povar Vladimir să-i lovească pe ei, însă crede că nici nu putea;

-declarațiile martorului Costandachi Lilia care a declarat că Povar Toader este soțul ei. Din ce își aduce aminte, într-o zi de duminică s-a întâlnit cu acesta în oraș, s-au plimbat și s-au întors acasă pe la orele 15:00. Ulterior, au plecat în or. Durlăști unde ea stătea la gazdă, s-au așezat la masă și au stat cu bunelul ei ce a făcut serviciul militar. Povar Toader a rămas acolo peste noapte, iar a doua zi au mers la universitate unde își făceau ambii studiile. Cu ei erau și buneii ei Raețchi Mihail și Ana. Pe 23 februarie pe Povar Vladimir nu l-a văzut;

-declarațiile martorului Raețchi Mihail care a declarat că pe inculpați îi cunoaște. Povar Toader este căsătorit cu nepoata sa Constandachi Lilia. Pe Povar Toader îl cunoaște din data de 23 februarie 2014 - ziua Armatei Sovietice, când a venit cu nepoata sa într-o zi de duminică, el a slujit în Armata Sovietică timp de 3 ani. Nepoata sa învăța împreună cu acesta la universitate. Au stat puțin la masă. La el au venit pe înserate, se întuneca timpul, ora nu o ține minte. Povar Toader a întârziat la rutieră și a rămas la ei până a doua zi când a plecat la universitate împreună cu nepoata sa. Alte persoane nu pot confirma prezența acestuia la el în vizită în ziua respectivă;

- declarațiile martorului Margine Violeta care a indicat că personal nu a văzut nimic, dar a auzit ceea ce s-a întâmplat. A auzit din drum de la ea că era gălăgie la locul unde s-a întâmplat conflictul, dar vorbe, strigăte nu a auzit. Gălăgia în drum a auzit aproximativ în jurul orelor 21:00-22:00, în vale la magazin. Când a vorbit cu Stașcu Tamara i-a spus că ea doar a auzit gălăgie între Rotaru Cezar și Povar Vladimir;

- declarațiile martorului Raețchi Ana care referitor la evenimentele din 23 februarie 2014 a declarat că, Povar Toader se afla la ea în ospetie, ora nu ține minte, afară amurcea și a rămas pe noapte la ea. Au venit împreună cu nepoata Povar Liliana, inițial întâlnindu-se în oraș. Au stat la masă și au serbat, după care au plecat în altă cameră și au rămas la ei, deoarece era târziu. Acea zi s-a memorizat, deoarece era sărbătoare;

-plângerea lui Rotaru Cezar din 25.02.2014 depusă la IP Hîncești;

-plângerea lui Rotaru Gheorghe din 25.02.2014 depusă la IP Hîncești;

- informațiile „903” din 24.02.2014 înregistrate sub nr. 652, 654 în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni a IP Hîncești;

-procesul-verbal de cercetare la fața locului din 24.02.2014;

-raportul expertizei medico-legală nr. 102 „D” din 31.03.2014, conform concluziei căruia la Rotaru Cezar au fost depistate: „fractură a oaselor parietal pe stânga, cu trecere la bază cu plagă contuză saghitală cu edem în jur, edem și

echimoze la partea laterală a 1/3 distale a gambei drepte, pavilionul urechii stângi, cutia toracică pe stânga, cotul mâinii stângi” ce se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață. La fel, au fost depistate vătămări corporale neînsemnate exprimate prin edem a gambei drepte, pavilionului urechii stângi, cutiei toracice pe stânga, cotului mâinii stângi;

-raportul expertizei medico-legală nr. 103 „D” din 01.04.2014, conform concluziei căruia la Rotaru Gheorghe au fost depistate: „echimoze în regiunea lombară stângă, brațul mâinii stângi” ce se califică ca vătămări corporale neînsemnate;

-procesul-verbal de examinare a obiectului din 12.02.2015;

Instanța de apel a reținut că, prima instanță a pronunțat o sentință de achitare în privința inculpaților, pe motiv că faptele incriminate nu au fost săvârșite de aceștia.

Însă, în urma cercetării în cumul a probelor administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, instanța de apel a stabilit că acțiunile inculpaților Povar Toader și Povar Vladimir, cuprind elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal – vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care este periculoasă pentru viață, săvârșită de mai multe persoane și art. 287 alin. (3) Cod penal – huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, care, prin conținutul lor se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșit de mai multe persoane, cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale.

În cadrul cercetării judecătorești, Colegiul Penal a constatat cu certitudine că vina inculpaților Povar Toader și Povar Vladimir în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin. (2), lit. d), 287 alin. (3) Cod penal se dovedește prin cumulul de probe administrate și nominalizate supra, și anume prin declarațiile părților vătămate, declarațiile martorilor și probele scrise cercetate din materialele dosarului, care coroborează între ele și demonstrează incontestabil vina inculpaților în comiterea infracțiunilor incriminate conform actului de învinuire.

În acest context, instanța de apel a stabilit că vinovăția inculpaților Povar Toader și Povar Vladimir este confirmată prin declarațiile părților vătămate Rotaru Cezar și Rotaru Gheorghe, care atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel au dat declarații certe, consecvente și în care în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală se apreciază ca fiind pertinente, concludente, utile și veridice.

Instanța de apel a apreciat că declarațiile părților vătămate Rotaru Gheorghe și Rotaru Cezar coroborează cu declarațiile martorilor Stașcu Tamara, Margine Violeta

și Sîrbu Vasile, astfel, neexistând temeieri de a le pune la îndoială, deoarece atât părțile vătămate cât și martorii audiați au dat declarații succesive și care nu se contrazic, coroborând între ele cât și cu concluziile raportului expertizei medico-legală nr. 102 „D” din 31.03.2014, conform concluziei căruia la Rotaru Cezar au fost depistate: „fractură a oaselor parietal pe stânga, cu trecere la bază cu plagă contuză saghitală cu edem în jur, edem și echimoze la partea laterală a 1/3 distale a gambei drepte, pavilionul urechii stângi, cutia toracică pe stânga, cotul mâinii stângi” ce se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață. La fel, au fost depistate vătămări corporale neînsemnate exprimate prin edem a gambei drepte, pavilionului urechii stângi, cutiei toracice pe stânga, cotului mâinii stângi, precum și cu concluziile raportului expertizei medico-legală nr. 103 „D” din 01.04.2014, conform concluziei căruia la Rotaru Gheorghe au fost depistate: „echimoze în regiunea lombară stângă, brațul mâinii stângi” ce se califică ca vătămări corporale neînsemnate.

Cu referire la poziția de nerecunoaștere a vinovăției de către inculpați, instanța de apel a notat că, versiunile acestora reprezintă poziția de apărare ce nu corespunde adevărului, ci urmărește scopul de evitare a răspunderii penale.

În acest sens, instanța de apel a apreciat critic declarațiile martorilor Raetchi Ana, Raetchi Mihail, Constandachi Lilia, care au indicat că inculpatul Povar Toader în seara zilei de 23 februarie 2014 se afla la domiciliul lui Raetchi Mihail și a rămas acolo peste noapte, *or, martorii sunt rude cu soția actuală a inculpatului Povar Toader, respectiv, soția inculpatului, ultimii urmărind să creeze o situație favorabilă inculpatului Povar Toader în vederea evitării survenirii răspunderii penale.* Declarațiile acestor martori au fost combătute prin declarațiile părții vătămate Rotaru Cezar care a indicat că Povar Toader, Povar Sergiu și Vladimir s-au năpustit asupra lui și i-au aplicat lovituri cu picioarele în diferite părți ale corpului și că i-a recunoscut pe inculpați după voce și înfățișare așa cum, în acel loc bătea o lumină și a deslușit cine erau persoanele, și anume Povar Toader, Povar Sergiu și Povar Vladimir.

Totodată, instanța de apel a apreciat critic declarațiile martorului Rotaru Grigore, care a indicat că Rotaru Cezar a aplicat lovituri lui Povar Vladimir, *or, după cum s-a constatat în cadrul ședinței de judecată, martorul în cauză este rudă cu inculpatul Povar Vladimir, respectiv, martorul a dat declarații în favoarea inculpatului.*

Cu referire la versiunea de apărare a inculpaților, instanța de apel a reținut că prin hotărârea Judecătoria Hîncești din 02 februarie 2015 s-a încetat procesul contravențional în privința lui Rotaru Cezar pe faptul comiterii contravenției

prevăzute de art. 78 alin. (2) Cod Penal, iar prin hotărârea Judecătorei Hîncești din 25 aprilie 2014 s-a admis contestația depusă de Rotaru Gheorghe și s-a declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare emisă de agentul constator al IP Hîncești, Danuța Vasile la data de 10.03.2014 privind învinuirea și sancționarea lui Rotaru Gheorghe în baza art. 78 alin. (2) Cod Contravențional.

Instanța de apel a notat că, din probele administrate la materialele cauzei, Colegiul Penal a constatat că infracțiunea de huliganism a avut loc în stradă în s. Secăreni, r-nul Hîncești, inculpații Povar Vladimir și Povar Toader încălcând grosolan ordinea publică, cu obraznicie deosebită, în prezența altor persoane, urmărind manifestarea bravurii și forței grosolane, în mod intenționat l-au înjurat pe Rotaru Gheorghe, după care i-au aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele și cu un obiect metalic peste diferite regiuni ale corpului, cauzându-i vătămări corporale neînsemnate.

Colegiul Penal a reținut că, din declarațiile părților vătămate Rotaru Gheorghe și Rotaru Cezar rezultă că inculpații au aplicat lovituri cu un obiect dur, cu „nauceacuri”, iar prin declarațiile martorului Stașcu Tamara se atestă că din cuvintele lui Margine Violeta cunoaște că în seara de 23 februarie 2014 a plecat la Blanaru Maria, ea a văzut pe Vladimir Povar, Serghei Povar și Povar Toader că veneau din centru și aveau ceva în mână.

Rezumând totalitatea probatoriului administrat la caz, instanța de apel a constatat că inculpații Povar Toader și Povar Vladimir au comis vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății față de partea vătămată Rotaru Cezar.

În acest sens, instanța de apel a reținut că, declarațiile părții vătămate Rotaru Cezar coroborează cu declarațiile părții vătămate Rotaru Gheorghe care a văzut cum inculpații Povar Toader și Povar Vladimir au aplicat lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite regiuni ale corpului, precum și cu declarațiile martorului Stașcu Tamara care a indicat că l-a găsit pe Cezar care stătea pe șezute cu mâinile în creștetul capului și era plin de sânge și pe mâini și pe cap, i se vedeau doar ochii.

Astfel, instanța de apel a notat, că toate aceste probe coroborate cu circumstanțele speței diferite judecării determină Colegiul Penal să conchidă asupra faptului că soluția de achitare în privința lui Povar Vladimir și Povar Toader este neîntemeiată, urmând a fi casată integral sentința instanței de fond.

În concluzie, instanța de apel a constatat că, inculpații Povar Vladimir și Povar Toader au comis infracțiunile prevăzute de art. 151 alin. (2), lit. d), 287 alin. (3) Cod Penal.

La individualizarea pedepsei în privința inculpaților pentru comiterea

infracțiunilor prevăzute de art. art. 151 alin. (2), lit. d), 287 alin. (3) Cod penal, instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod Penal, că inculpații în ședința de judecată nu au recunoscut vina în comiterea infracțiunilor incriminate, că atât inculpatul Povar Vladimir cât și Povar Toader sunt căsătoriți, că inculpatul Povar Toader are un copil minor la întreținere, iar Povar Vladimir nu are persoane la întreținere, că aceștia anterior nu au fost judecați, la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află, se caracterizează pozitiv, că aceștia au comis 2 infracțiuni grave, că în privința lor nu s-au stabilit circumstanțe atenuante, *fiind reținută circumstanța agravantă – săvârșirea infracțiunii prin participație*, a aplicat inculpaților pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (2), lit. d), 287 alin. (3) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 84 alin. (1) Cod Penal, pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 11 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

11. Temeinicia și legalitatea deciziei instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către avocatul Lilian Osoian în numele inculpatului Povar Vladimir, de avocatul Radion Bordian în numele inculpaților Povar Toader și Povar Vladimir și de avocații Viorel Berliba și Ivan Ungurean în numele inculpatului Povar Toader, prin care, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței de achitare în privința inculpaților.

În motivarea recursurilor depuse, recurenții au invocat următoarele argumente:

11.1. Avocații Viorel Berliba și Ivan Ungurean în numele inculpatului Povar Toader menționează că:

- instanța de apel a stabilit că vinovăția inculpaților este confirmată prin declarațiile părților vătămate Cezar Rotaru și Gheorghe Rotaru care atât în instanța de fond cât și în cea de apel au dat declarații certe, consecvente și care, în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală se apreciază ca fiind pertinente concludente, utile și veridice;

- fără a aduce nici un argument, admitând astfel doar o referire generală și abstractă, prin lipsă de coroborare a probelor, în ansamblu, instanța de apel a conchis că versiunile inculpaților reprezintă poziția acestora ce nu corespunde adevărului, urmărind scopul de evitare a răspunderii penale;

- eronat a indicat instanța de apel că declarațiile martorilor Ana Raetchi, Mihail Raetchi și Lilia Constandachi, au fost combătute de declarațiile părții vătămate Cezar Rotaru, iar declarațiile martorului Grigore Rotaru nu le-a luat în considerație deoarece este rudă cu inculpații;

- instanța de apel nu a ținut cont de indicațiile instanței de recurs, omițând să dea apreciere tuturor probelor în mod separat și ulterior în ansamblu, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate;

- a omis instanța de apel să dea răspuns argumentelor invocate de inculpați în apărarea lor, precum că infracțiunile incriminate nu au fost comise de către Toader Povar, fapt atestat printr-o sentință de achitare și, de asemenea, printr-o decizie de achitare; nu s-au respectat regulile de încadrare juridică corectă a infracțiunilor, în drept fiind atestată imposibilitatea incriminării infracțiunii de huliganism pe baza unor motive ostile reținute în decizia de condamnare; greutatea probelor este egală (în acuzare și în apărare), fapt care nu permite în niciun mod de a interpreta aceste situații în favoarea părților vătămate, fiind neglijate solicitările inculpaților; dovada temeiurilor de achitare a lui Toader Povar și Vladimir Povar au fost probate și invocate atât de către instanța de fond, cât și de către o instanță de apel, fapt care indică la o examinare complexă și minuțioasă a probelor în diferite nivele ale instanțelor de judecată;

- hotărârea instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția nefiind clar care din argumentele părților vătămate au fost acceptate și care ar fi motivele pentru care doar argumentele inculpaților au fost respinse;

- instanța de apel a reținut că, deși inculpații nu au recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, vinovăția acestora este pe deplin dovedită prin probele prezentate de către partea acuzării, printre care declarațiile părților vătămate, martorilor și documentele cercetare în ședința de judecată, și anume: declarațiile părților vătămate Cezar Rotaru și Gheorghe Rotaru și declarațiile martorilor Tamara Stașcu, Vasile Sîrbu, Grigore Rotaru, Lilia Constandachi, Mihail Raetchi, Violeta Margine și Lilia Raetchi, însă ulterior, s-a contrazis menționând că declarațiile martorilor Lilia Constandachi, Mihail Raetchi, Violeta Margine și Lilia Raetchi sunt combătute prin declarațiile părților vătămate, iar declarațiile martorului Rotaru Grigore nu le reține, deoarece acesta este rudă cu inculpații, nefiind clar în ce măsură instanța de apel a operat cu o coroborare a probelor și a respectat recomandările instanței superioare la rejudecarea cauzei;

- instanța de apel nu a făcut o evaluare completă a vinovăției sau nevinovăției în raport cu acuzațiile formulate împotriva inculpaților din moment ce aceleași probe, apreciate direct de către instanțele judecătorești, au condus de mai multe ori atât la condamnarea cât și la achitarea acestora.

- nici unul dintre martori nu a indicat direct la comiterea infracțiunilor de către inculpați, nici chiar părțile vătămate, care au indicat că nu au observat cine a lovit cu un obiect dur. Astfel, pentru elucidarea acestui aspect, apărarea a solicitat de

nenumerate ori, în cadrul ședințelor instanței de apel, dispunerea unei expertize medico-legale repetate, pentru a se răspunde prioritar la mai multe întrebări, care ar fi justificat și motivat soluția din perspectiva nevinovăției inculpaților. Or, părțile vătămate au comunicat că s-au adresat la Spitalul de Urgență seara târziu la 23 februarie 2014, însă în materialele cauzei penale se conține copia certificatului extras din 24 februarie 2014, potrivit căruia, doar după două zile, Cezar Rotaru a fost externat în stare sănătoasă din unitatea medicală;

- faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, în baza unei incompatibilități de drept în identificarea unui concurs ideal de infracțiuni dintre vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății și huliganism, inclusiv operându-se cu un motiv personal ostil;

- infracțiunea prevăzută de art. 287 Cod penal, în ansamblu, este caracterizată, din punct de vedere subiectiv, inclusiv prin intermediul vinovăției intenționate, în forma intenției directe, dar motivul este unul huliganic fapt confirmat, deși ambiguu, de către instanța de apel în decizia din 20 decembrie 2019 - f. 25-26: într-un caz se indică la motivele huliganice, iar imediat ulterior, după o interpretare expresă a motivelor huliganice, se indică comiterea huliganismului fără motiv;

- încadrarea juridică exclusiv în baza art. 151 Cod penal, în ansamblu, poate avea loc doar în cazul în care această infracțiune este descrisă, din punct de vedere subiectiv, prin vinovăție intenționată, în forma intenției directe, motivul fiind altul decât cel huliganic (în fapt, instanța de apel a concretizat acest motiv, ca fiind bazat pe relațiile create între inculpatul Povar Vladimir și Cezar Rotaru, dar a reținut concomitent, pe baza aceluiași sistem de fapte, două motive diferite;

- dacă se reține un concurs de infracțiuni între huliganism și vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, bazat pe diferite motive (în primul caz - motiv huliganic, în cel de-al doilea - motiv personal ostil), atunci acest concurs de infracțiuni poate avea forma exclusiv a unui concurs real. Concursul real existând atunci când persoana, prin două sau mai multe acțiuni (inațiuni), săvârșeste două sau mai multe infracțiuni. În mod obiectiv, instanța de apel nu a stabilit două fapte acțiuni, ci doar un singur sistem de acțiuni, care nu poate lansa premisa existenței concursului real de infracțiuni, prevăzut de art. 33 alin. (4) Cod penal;

- nu este posibilă și este ilegală încadrarea juridică a infracțiunilor de huliganism și vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, în baza regulilor concursului ideal de infracțiuni, având la bază motive diferite și chiar diametral opuse (care indică la delimitarea unui sistem de fapte prejudiciabile de alt

sistem de asemenea fapte): de la motivul huliganic la cel bazat pe relații personale ostile;

- la stabilirea pedepsei inculpatului Povar Toader, instanța de apel nu a dat destulă eficiență circumstanțelor atenuante și eronat a reținut circumstanța agravantă prevăzută de art. 77 Cod penal, săvârșirea infracțiunii prin participație, fără a ține cont de faptul că nu poate avea atât calitate de circumstanță care să individualizeze răspunderea penală (în particular comiterea infracțiunii prin participație simplă - 151 alin. (2) lit. d) Cod penal), precum aceeași circumstanță să imprime efect procesului complex al individualizării pedepsei penale, abordarea respectivă fiind contrară art. 77 alin. (2) Cod penal.

11.2. Avocatul Lilian Osoian în numele inculpatului Povar Vladimir a invocat în parte aceleași motive, suplimentar menționând că prima instanță a dat o apreciere faptică și juridică fiecărei probe cercetate pe parcursul cercetării judecătorești și a făcut o analiză amplă și complexă a acestora și, ca rezultat a emis soluția de achitare.

Decizia instanței de apel se bazează în exclusivitate doar pe declarațiile părților vătămate care ar fi indicat direct asupra inculpaților, instanța de apel dând o apreciere părtinitoare în favoarea părților vătămate, fără a se expune asupra argumentelor invocate de apărare și fără a acorda posibilitatea de a prezenta probele sale în condițiile în care concluzia din raportul de expertiză că, la Rotaru Cezar s-a depistat în regiunea capului plaga cu lungimea de 8 cm, fiind deschisă de 1,5 – 2 cm vine în contradicție cu certificatul extras din 24 februarie 2014, potrivit cărui peste 2 zile Rotaru Cezar a fost externat din spital în stare satisfăcătoare.

11.3 Suplimentar motivelor indicate mai sus, avocatul Radion Bordian în numele inculpaților Povar Vladimir și Povar Toader menționează că instanța de apel nu a combătut declarațiile inculpatului Povar Toader, care a declarat că la data de 23 februarie 2014 nu s-a aflat în s. Secăreni, r-nul Hîncești, dar a fost în or. Durlești în vizită la bunelul actualei soții și au sărbătorit ziua armatei sovietice și a rămas acolo peste noapte, iar a doua zi a mers la Universitate de acolo.

Instanța de apel nu a dat apreciere nici declarațiilor inculpatului Povar Vladimir care a declarat că, la 23 februarie 2014 se afla în stare de ebrietate împreună cu alți doi consăteni cu care au consumat 3 sticle de rachiu la magazinul din sat, unde vânzătoare este Stașcu Tamara – mătușa părților vătămate. Acolo a adormit pe masă și a fost lovit cu o sticlă de bere în cap, după care a fost scos de brațe afară de frații Rotaru care i-au spus că l-a lovit cu sticla în cap nepotul Sîrbu Vasile, și aceștia au continuat să îl bată până și-a pierdut cunoștința. Cum a ajuns acasă nu mai ține minte, însă a doua zi a mers la poliție și a depus plângere pe

numele fraților Rotaru și Sîrbu Vasile, care l-au bătut la 23 februarie 2014. Ulterior a mers la spital unde s-a întâlnit cu frații Rotaru însoțiți de sora lor, care este asistentă medicală la acel spital și aceștia i-au spus că „noi o să îți arătăm ție, mai stai și așteaptă că acum noi trebuie să intrăm”, iar când a intrat, medicul i-a scris în certificatul medical că nu au fost identificate leziuni corporale.

Mai invocă recurentul că instanța de apel nu a dat apreciere nici declarațiilor inculpatului Povar Toader care a declarat că după jumătate de an de la data incidentului respectiv, a aflat de la consăteanul Lupei Ion că la data de 23.02.2014, acesta fusese împreună cu Sîrbu Vasile, Rotaru Cezar și alții la frigăru, unde Rotaru Cezar și Lupei Ion s-au jucat „de-a trânta” învingător părănd a fi Lupei Ion, însă Rotaru Gheorghe l-a intrigat pe fratele său Cezar și acesta a început din glumă să-l lovească pe Lupei, iar acesta din urmă a luat în mână un par de lemn din preajmă cu care l-a amenințat pe Rotaru Cezar că îl lovește în cap dacă nu încetează. Acestea pot fi confirmate de martorul Stașcu Tamara, care a spus că l-a spălat de sânge pe Rotaru Cezar în seara de 23.02.2014, dar când i-a întrebat cine i-a bătut, frații Rotaru neștiind, nu i-au spus nimic mătușii lor.

Astfel, consideră recurentul că era datoriu procesuală a părții acuzării să identifice și să audieze în calitate de martor pe Lupei Ion, pentru a exclude orice dubiu legat de sursa cauzării vătămarilor corporale părții vătămate Cezar Rotaru, în prezenta cauză acest lucru nu a fost făcut, iar la judecarea apelurilor nu s-a solicitat. Instanța de apel nu a verificat acest aspect al declarațiilor lui Povar Toader, urmând a chema și audia pe caz pe Ion Lupei, cu referire la „trânta” pe care a avut-o cu Cezar Rotaru în ziua de 23.02.2014.

11.4. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, procurorul și părțile vătămate, au depus referință privitor la opinia asupra recursurilor declarate, pledând pentru respingerea lor ca fiind vădit neîntemeiate și lipsite de temei legal.

12. Judecând recursurile ordinare declarate și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul Penal lărgit conchide că acestea urmează a fi admise, cu casarea deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

Pornind de la prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care erorile judiciare nu pot fi corectate la această etapă a procedurilor.

Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanțele ierarhic inferioare la etapele precedente de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia. Prin alte cuvinte, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel și să dispună casarea integrală a acesteia, atunci când se constată admiterea unor erori de drept, care au dus, în consecință, la afectarea echității procedurii desfășurate în privința persoanei deferite judecării.

În virtutea efectului devolutiv al apelului, prevederile art. 414 din Codul de procedură penală, obligă instanța de control judiciar ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelanți, să examineze cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, iar în temeiul celor prevăzute de art. 417 alin. (1) pct. 8) din același Cod, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelurilor și temeiurile, care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea lor, precum și motivele adoptării unei atare soluții.

În aceeași sferă de argumentare, Colegiul relevă că, de regulă, rezultând din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, urmează să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, totodată instanța având posibilitatea de a da o nouă apreciere probelor acumulate în dosar. Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de prima instanță), pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vizavi de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

O particularitate aparte în desfășurarea procedurii de judecare în apel o reprezintă situația când, instanța urmează să rejudece cauza în urma casării deciziei sale anterioare de către Curtea Supremă de Justiție, în această situație pe lângă regulile generale de judecare de care se ghidează Curtea de Apel, mai sunt incidente și anumite reguli speciale obligatorii ce guvernează acest proces.

Cauza penală privindu-i pe Povar Toader și Povar Vladimir a fost deja judecată de 2 ori în procedura recursului ordinar.

Astfel, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 august 2017 s-a dispus admiterea recursurilor ordinare, cu casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017 și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, pe motiv că prin respingerea cererilor apărării de a audia martori, a fost încălcat dreptul inculpaților la un proces echitabil, nefiind respectate nici prevederile art. 414 și 415 Cod de procedură penală.

Ulterior, cauza penală în privința inculpaților Povar Toader și Povar Vladimir a parvenit a doua oară pentru judecare în procedura recursului ordinar, iar prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 27 septembrie 2018, s-a dispus admiterea recursurilor ordinare, cu casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2018 și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, pe motiv că decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Dispozițiile legale referitoare la limitele rejudecării în cazul casării hotărârii de instanța de recurs sunt cuprinse în art. 436 Cod de procedură penală, unde este stipulat expres că instanța de rejudecare este pe deplin independentă, respectând, în mod firesc și logic, indicațiile instanței de recurs, care, potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la momentul pronunțării recursului.

Mai concret, casarea deciziei instanței de apel a fost condiționată de erorile de drept admise de această instanță la judecarea apelurilor.

Reieșind din partea descriptivă a deciziilor Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 august 2017 și 27 septembrie 2018, se constată că instanța de apel a primit indicații clare cu privire la omisiunile și erorile admise la judecarea apelurilor, pe care urma în mod evident să le corecteze prin rejudecarea cauzei.

Totuși, analizând partea motivantă a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2019, se poate de conchis cu certitudine că aceasta nu cuprinde relevarea considerentelor și temeiurilor asupra concluziilor formate în rezultatul verificării sentinței atacate, în raport cu motivele invocate de apelanți. Or, după cum s-a specificat expres anterior de către instanța de recurs, la caz, este necesar ca în mod precis și explicit, prin argumente temeinice și suficiente, să fie rezolvate problemele de drept apărute în cadrul judecării cauzei, cu aprecierea declarațiilor inculpaților și ale martorilor Raetchi Ana, Raetchi Mihail și Constandachi Lilia cât și ale martorului Rotaru Grigore.

Însă, instanța de apel, rejudecând cauza a indicat doar că „... versiunile inculpaților privind nerecunoașterea vinovăției reprezintă poziția de apărare ce nu corespunde adevărului, ci urmărește scopul de evitare a răspunderii penale.”,

Mai mult ca atât, fără a ține cont de faptul că martorii Raețchi Ana, Raețchi Mihail, Constandachi Lilia și Rotaru Grigore, au fost audiați sub jurământ și preveniți de răspundere penală pentru declarații mincinoase sau refuzul de a depune declarații conform art. 312-313 Cod penal, la aprecierea declarațiilor acestora a indicat că „...apreciază critic declarațiile martorilor Raețchi Ana, Raețchi Mihail, Constandachi Lilia, care au indicat că inculpatul Povar Toader în seara zilei de 23 februarie 2014 se afla la domiciliul lui Raețchi Mihail și a rămas acolo peste noapte, or, martorii sunt rude cu soția actuală a inculpatului Povar Toader, respectiv, soția inculpatului, ultimii urmărind să creeze o situație favorabilă inculpatului Povar Toader în vederea evitării survenirii răspunderii penale.” mai indicând și faptul că „...declarațiile acestor martori au fost combătute prin declarațiile părții vătămate Rotaru Cezar....

Totodată, instanța de apel a apreciat critic declarațiile martorului Rotaru Grigore, care a indicat că Rotaru Cezar a aplicat lovituri lui Povar Vladimir, indicând că „... în cadrul ședinței de judecată s-a constatat că martorul în cauză este rudă cu inculpatul Povar Vladimir, respectiv, martorul a dat declarații în favoarea inculpatului.”

Lipsa unei motivări adecvate cerințelor legii într-o hotărâre judecătorească afectează grav respectarea garanțiilor procedurale a părților la un proces echitabil.

Așadar, contrar celor reținute de instanța de apel, Colegiul penal lărgit constată că instanța nominalizată la adoptarea soluției nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date și nu a dat răspuns la toate argumentele apărării.

Din conținutul cererilor de recurs declarate de recurenți, se constată că aceștia fac trimitere la erorile de drept stipulate în art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10) și 12) din Codul de procedură penală și pledează pentru casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței, dat fiind că hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, precum și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția ei, în acțiunile inculpaților nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate, că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale și că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Astfel, se reține că recurenții formulează mai multe critici îndreptate împotriva soluției pronunțate de instanța de apel, în acest sens consemnând că soluția de

condamnare a inculpaților se bazează doar pe declarațiile părților vătămate, declarațiile martorilor apărării fiind apreciate critic, că nu au fost înlăturate toate dubiile privind vinovăția inculpaților și că instanța de apel nu a dat răspuns la toate argumentele invocate de apărare în apel, și că a fost încălcat dreptul la un proces echitabil și la apărare al inculpaților.

De altfel, conform principiilor care se desprind din jurisprudența CtEDO rezultă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. (1) din Convenție, înglobează, *inter alia*, dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor, Convenția nevizând garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci a unor drepturi concrete și efective (*cauza Artico împotriva Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980*). Or, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt într-adevăr „ascultate”, adică analizate temeinic de către instanța de judecată. Cu alte cuvinte, art. 6 implică, în special, în sarcina instanței, obligația de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor și propunerilor de probe ale părților (*cauza Perez împotriva Franței [MC] nr. 47.287/99 și cauza Van de Hurk împotriva Olandei, Hotărârea din 19 aprilie 1994*), ceea ce la caz nu s-a realizat.

Astfel, Colegiul lărgit reține că în ședința de judecată din 25 februarie 2019, avocatul Rodion Bordian a înaintat o cerere de efectuare a expertizei medico-legale (f.d. 39-41, vol. IV), iar instanța de apel a dispus prin încheiere protocolară că „ se anexează cererea avocatului Rodion Bordian la materialele cauzei și asupra solicitării date, colegiul va reveni după cercetarea probelor acuzării...” (f.d. 53, vol. IV), iar în ședința din 23 septembrie 2019, prin încheiere protocolară a dispus „se admite demersul avocatului Bordian Radion [...] cu privire la efectuarea expertizei medico-legale”, „Se anunță întrerupere pentru ca avocatul să pregătească cererea cu privire la expertiză în scris...” (f.d. 62, vol. IV).

Ulterior, în ședința instanței de apel din 02 decembrie 2019, avocatul Rodion Bordian, a indicat instanței de apel că a pregătit în formă scrisă cererea privind dispunerea efectuarea expertizei medico-legale, și instanța de apel, cu toate că s-a expus asupra admitterii acesteia în ședința din 23 septembrie 2019, din nou a pus în discuție cererea respectivă, iar prin încheierea motivată din 02 decembrie 2019, a dispus respingerea ca nefondată a cererii privind dispunerea expertizei medico-legale în comisie repetată (f.d. 76, 95-100, vol. IV).

Conform prevederilor art. 8 Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre

judecătorească de condamnare definitivă. Nimeni nu este obligat să-și dovedească nevinovăția. Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

Conform prevederilor art. 389 Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri.

Colegiul lărgit, reține și faptul că, instanța de apel nu a apreciat în nici un fel și nu a verificat declarația inculpatului Povar Toader precum că acesta a discutat cu consăteanul Lupei Ion, care i-ar fi comunicat acestuia că în ziua de 23 februarie 2013, acesta împreună cu Sîrbu Vasile, Rotaru Cezar și Rotaru Vasile au fost la un frigărui, unde Lupei Ion s-a jucat „de-a trânta” cu Rotaru Cezar, învingător ieșind Lupei Ion, iar la pofta de ceartă a lui Rotaru Cezar, Lupei Ion i-ar fi spus că dacă acesta continuă, va lua un par din metal și îi va da în cap cu el.

Or, în cazul în care apărarea indică circumstanțe care ar răsturna prezumția de vinovăție a inculpaților, este obligația legală a acuzării să prezinte contraargumente și probe în vederea susținerii acuzației înaintate inculpaților.

În baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, deoarece funcția acuzării este pusă pe seama procurorului. Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în hotărârea *Capéan contra Belgiei din 13 ianuarie 2005*, a constatat că, în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al articolului 6 §2 și e obligatoriu, *inter alia*, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

Nerespectarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. 24 și art. 26 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, care îl obligă pe acuzatorul de stat, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, să prezinte în ședința de judecată anumite probe în susținerea acuzațiilor penale aduse inculpatului, urmează să fie apreciată ca nesusținere a acuzațiilor penale în privința inculpatului în cadrul examinării apelului declarat împotriva sentinței de achitare, ceea ce lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Mai mult ca atât, instanța de apel menționând că apreciază critic declarațiile inculpatului Povar Toader cât și ale martorilor Raetchi Mihail, Raetchi Ana și Constandachi Lilia, *precum că acesta în ziua comiterii infracțiunii – 23 februarie 2014 s-ar fi aflat în ospetie la Raetchi Mihail pentru a sărbători ziua Armatei Sovietice, unde a rămas peste noapte*, indicând vag că declarațiile acestora sunt combătute prin declarațiile părților vătămate, nu a ținut cont și de declarațiile martorilor acuzării Stașcu Tamara, Sîrbu Vasile și Margine Violeta, care au declarat că în ziua de 23 februarie 2014, nu l-au văzut pe Povar Toader (f.d. 13-14, 15-16, 28-29, vol. IV).

Potrivit prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

Astfel, contrar prevederilor legale expuse mai sus, instanța de apel, concluzionând asupra vinovăției inculpaților, a indicat că *„deși inculpații nu au recunoscut vina în comiterea infracțiunilor incriminate, vinovăția acestora este pe deplin dovedită prin probele prezentate de către partea acuzării, printre care declarațiile părților vătămate, declarațiilor martorilor și documentele cercetate în ședința de judecată, și anume: declarațiile părții vătămate Rotaru Cezar, declarațiile părții vătămate Rotaru Gheorghe, declarațiile martorului Stașcu Tamara, declarațiile martorului Sîrbu Vasile, declarațiile martorului Rotaru Grigore, declarațiile martorului Constandachi Lilia, declarațiile martorului Raetchi Mihail, declarațiile martorului Margine Violeta, declarațiile martorului Raetchi Ana, plângerea lui Rotaru Cezar din 25.02.2014 depusă la IP Hîncești; plângerea lui Rotaru Gheorghe din 25.02.2014 depusă la IP Hîncești; informațiile „903” din 24.02.2014 înregistrate sub nr. 652, 654 în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni a IP Hîncești; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 24.02.2014; raportul expertizei medico-legală nr. 102 „D” din 31.03.2014, raportul expertizei medico-legală nr.103 „D” din 01.04.2014, procesul-verbal de examinare a obiectului din 12.02.2015” concluzionând că „Colegiul Penal a constatat cu certitudine că vina inculpaților Povar Toader și Povar Vladimir în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 152 alin. (2), lit. d), 287 alin. (3) Cod penal se dovedește prin cumulul de probe administrate și nominalizate supra, și anume prin declarațiile părților vătămate, declarațiile martorilor și probele scrise”.*

Însă, în continuare, instanța de apel, contrazicându-se a indicat că apreciază critic declarațiile martorilor, Constandachi Lilia, Raetchi Mihail și Raetchi Ana cât și ale martorului Rotaru Grigore. Astfel, nefiind clar, care sunt totuși probele pe care

se întemeiază concluziile instanței de judecată privind vinovăția inculpaților și care probe prezentate de părți au fost respinse.

În același context, se mai reține și faptul că instanța de apel a menționat la general faptul că probele respective confirmă vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunilor fără să aprecieze fiecare probă în parte și să-și expună punctul său de vedere asupra fiecăreia și asupra admisibilității sau inadmisibilității acestora, contrar prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală care stipulează că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și nu a înlăturat toate dubiile și contradicțiile din, nu s-a clarificat cu referire la aflarea sau neaflarea inculpatului Povar Toader la data de 23 februarie 2014 la locul comiterii infracțiunii în contextul în care o parte din martori indică că nu l-au văzut pe Povar Toader la data de 23 februarie 2014 prin sat, iar ceilalți martori indică asupra aflării acestuia în or. Durlești, până a doua zi dimineata, cât și referitor la spusele consăteanului Lupei Ion despre „trânta” acestuia cu Cezar Rotaru la aceeași dată, când a fost comisă infracțiunea imputată inculpaților, și nu a dat răspuns la toate argumentele invocate de apărare. Or, expunerea evazivă și lipsită de motivare a instanței de apel asupra motivelor invocate de apărare, nu este suficientă pentru o decizie de condamnare, care trebuie să fie motivată atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare și cu respectarea principiului contradictorialității în procesul penal, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea.

Prevederile art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, statuează că, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Astfel, la rejudecarea cauzei penale în ordine de apel, pronunțând o sentință de condamnare în privința lui Povar Toader și Povar Vladimir, instanța de apel la constatarea faptei, ca fiind comisă de aceștia, a admis încălcarea prevederilor art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, constatând că „*Inculpatul Povar Vladimir la data de 23 februarie 2014, aproximativ la orele 21:30, în s. Secăreni, r-nul Hîncești, în stradă, împreună și de comun acord cu Povar Toader și Povar Serghei, acționând în mod intenționat...*” și că „*inculpatul Povar Toader la data de 23 februarie 2014, aproximativ la orele 21:30, în s. Secăreni, r-nul Hîncești, în stradă, împreună și de comun acord cu Povar Vladimir și Povar Serghei, acționând în mod intenționat...*”, astfel a constatat fapta, ca fiind comisă și de Povar Serghei, fără a ține cont de faptul că potrivit rechizitoriului, acesta nu a fost pus sub învinuire în prezenta cauză penală. Or, prin ordonanța din 24 februarie 2015 (f.d. 186, vol. I) s-a

dispus disjungerea unei cauze penale separate din cauza penală nr. 2014200186, în privința lui Povar Serghei Vladimir, în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) și art. 287 alin. (2) Cod penal.

Raționamentele expuse mai sus, se bazează și pe jurisprudența națională, potrivit căreia sentința nu trebuie să conțină formulări care demonstrează sau pun la îndoială vinovăția altor persoane pentru săvârșirea infracțiunii. Dacă cauza în privința mai multor învinuiți este disjunctă într-o procedură separată, în sentință se indică despre săvârșirea infracțiunii de către inculpat împreună cu alte persoane, fără precizarea numelui și prenumelui lor (pct. 5. Din Hotărârea Plenului CSJ nr. 5 din 19.06.2006, privind sentința judecătorească).

Conform prevederilor art. 77 alin. (1) lit. c) și alin. (2) Cod penal, la stabilirea pedepsei se consideră circumstanțe agravante: săvârșirea infracțiunii prin orice formă de participare. Dacă circumstanțele menționate la alin.(1) sunt prevăzute la articolele corespunzătoare din Partea specială a prezentului cod în calitate de semne ale acestor componente de infracțiuni, ele nu pot fi concomitent considerate drept circumstanțe agravante.

Astfel, Colegiul reține că la stabilirea pedepsei în privința inculpaților, instanța de apel, fără a ține cont de prevederile legale sus-citate, a reținut în privința inculpaților circumstanța agravantă prevăzută de art. 77 alin. (1) lit. c) - săvârșirea infracțiunii prin orice formă de participare, fără a ține cont de faptul că circumstanța respectivă este prevăzută la lit. d) alin. (2) al art. 151 Cod penal, ca semn al acestei componente de infracțiune care de altfel, este incriminată inculpaților. Or, reținerea în sarcina inculpaților atât a prevederilor lit. d) alin. (2) al art. 151 Cod penal – „*de două sau mai multe persoane*” cât și a circumstanței agravante - *săvârșirea infracțiunii prin orice formă de participare*, atentează la dreptul acestora la un proces echitabil garantat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În consecință, instanța de recurs reține că la examinarea cauzei, instanța de apel a admis numeroase încălcări de procedură ce pun la îndoială echitatea procesului penal și respectarea drepturilor procesuale ale inculpatului și apărării.

Cât ține de argumentul recurențelor avocatul Viorel Berliba și Ivan Ungurean *vis-à-vis* de invocarea pct. 12) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, precum că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, Colegiul lărgit, îl apreciază ca fiind declarativ, or, acesta nu și-a găsit confirmarea.

Concluzia instanței de recurs în acest sens, se fundamentează și în baza jurisprudenței naționale care prevede că acțiunile huliganice, săvârșite de două sau mai multe persoane, cu urmările prevăzute la art. 151 și 152 Cod penal, se încadrează în sensul art. 287 alin. 2 Cod penal și art.151 alin. (2) lit. d) și, respectiv,

art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal (pct. 10 din Hotărârea plenului CSJ, nr. 4 din 19.06.2006, cu privire la practica judiciară în cauzele despre huliganism).

În concluzie, Colegiul penal lărgit ține să consemneze că găsește întemeiate criticele titularilor dreptului de recurs în partea ce ține de insuficiența motivării deciziei adoptate de instanța de apel și consideră relevant de a puncta că, o hotărâre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu analiza probatoriului administrat în cauză. Totodată, urmează a se reține că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil.

În esență, toate acestea au conturat convingerea fermă a instanței de recurs că instanța de apel, rejudecând cauza, a admis eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 10) Cod de procedură penală.

În atare circumstanțe, Colegiul penal lărgit statuează că, erorile comise nu pot fi corectate și înlăturate în instanța de recurs, urmând a admite recursurile declarate, cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, iar la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze învinuirea înaintată inculpaților în limitele învinuirii, probele administrate și examinate în instanța de fond, să le dea o apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să dea răspuns la toate motivele invocate în apelurile declarate cât și argumentelor apărării, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

13. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursurile ordinare declarate de avocatul Lilian Osoian în numele inculpatului Povar Vladimir, de avocatul Radion Bordian în numele inculpaților Povar Toader și Povar Vladimir, de avocații Viorel Berliba și Ivan Ungurean în numele inculpatului Povar Toader, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2019, în cauza penală privindu-i pe *Povar*

Toader Xxxxxxx și Povar Vladimir Xxxxx, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Povar Toader Xxxxxxx și Povar Vladimir Xxxx urmează a fi eliberați imediat din penitenciar dacă au fost reținuți în baza deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2019 și dacă în privința acestora nu este aplicată măsură preventivă sub formă de arest sau dacă aceștia nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 03 septembrie 2020.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion

Judecător

Craiu Nicolae

Judecător

Pitic Mariana